

En ny generations- kontrakt

Radikale Venstres økonomiske 2030-plan

radikale

En ny generationskontrakt

Radikale Venstre vil gøre op med den nuværende økonomiske politik, hvor ældre vælgergrupper får en stadig større bid af samfundskagen på bekostning af børn, unge og en grønnere fremtid. Vi foreslår en generationskontrakt med mere tid til børnene, bedre uddannelsesmuligheder til de unge, mere natur til os alle og større frihed for den enkelte.

Radikale Venstre vil prioritere samfundets ressourcer markant anderledes:

Vi vil ansætte flere dygtige og veluddannede voksne omkring vores børn – i stedet for at betale dyrt for at lade så mange ikke nedslidte voksne trække sig tidligt tilbage på efterløn og "Arne-pension".

Vi vil give flere unge adgang til gymnasier, professionsuddannelser og universiteter, løfte fagligheden og dæmpe karakterræset – i stedet for at afkorte pensum, stramme adgangskraverne og helt omkalfatre det uddannelsessystem, der har givet mange meget.

Vi vil skrue op for den grønne omstilling og hæve prisen på klimaskadelige varer – og samtidig sænke skatten på almindelige menneskers lønarbejde. Målet er en fuld grøn omstilling på fem år.

Vi vil sikre og udbygge den grundlæggende velfærd for alle generationer ved at investere i psykiatrien, sundhedssystemet, forebyggelse og kommunerne, så de ikke tvinges til at gennemføre omfattende besparelser på den nære velfærd. Vi vil give mere plads til, at den enkelte kan være den, de er. Og vi vil sikre en sund økonomi og flere medarbejdere i virksomheder og velfærd gennem grønne, progressive reformer. Samlet vil vi øge arbejdsudbuddet med knap 17.000 personer i 2030 udover de reformer, som vi har stemt for siden sidste valg, der øger beskæftigelsen med ca. 20.000 personer.

Centrale prioriteringer

- **Bedre børneliv**
15 mia. kr. om året
- **Grønnere investeringer og afgiftslempelser**
10 mia. kr. om året
- **Bedre uddannelsesmuligheder**
6,5 mia. kr. om året

Centrale reformforslag

- **Udfasning af efterløn og tidlig pension**
9,5 mia. kr. om året
- **Nye grønne forbrugsafgifter**
10 mia. kr. om året
- **Mere international arbejdskraft**
1 mia. kr. om året

Anm.: Beløbene er årlig udgift/provenu i 2030

Hvordan vender vi udviklingen og giver et bedre Danmark videre?

Danmark er et af verdens bedste samfund. Gennem århundreder er det opbygget på frihed, lighed og tillid. På det enkle princip, at hver eneste generation af danskere gør sig umage med at give et bedre samfund med flere muligheder og mere lykkelige liv videre til deres børn.

Men i dag står vi over for alvorlige udfordringer, hvor vi som samfund må spørge os selv: Hvad giver vi videre?

Hvordan håndterer vi koncentrationen af drivhusgasser i en situation, hvor der er risiko for at Golfstrømmen kollapse og efterlader Danmark markant koldere? Hvordan får vi natur og holdbare økosystemer tilbage til vands og til lands, inden flere arter er kollapsede? Vi kan stadig nå at vende udviklingen i biodiversitet, hvis vi vil.

Hvordan stiller vi os i den voldsomme krig, der raser på vores dørtærskel, og i en ny verdensorden, hvor Europa og USA fylder mindre? Hvor vores sikkerhed, vores demokratiske idealer, menneskerettighederne, de frie markeder og hele vores verdenssyn er udfordret? Hvordan håndterer vi den teknologiske udviklings nye spring, som både skaber fantastiske muligheder, men også skræmmende nye trusler?

Hvordan giver vi vores børn og unge flere muligheder og bedre trivsel, når vi selv aldrig har været rigere, mens de aldrig har haft det dårligere. Hvordan får vi flere unge med – og samtidig løfte hele den nye unge generation til at kunne tage hånd om sig selv og fællesskabet i en stærk forandret verden?

Det er nogle af de spørgsmål, som vi forsøger at besvare med denne 2030-plan. Vi tror fuldt og fast på, at vi kan vende udviklingen og give et bedre samfund videre, hvis vi tør investere i vores egen fremtid. For vi har gennem årtiers reformer gjort det muligt at investere. Videntunge virksomheder, innovation og stadig flere udenlandske medarbejdere holder væksten oppe i Danmark. Beskæftigelsen er høj, lønningerne stigende og de offentlige finanser stærke.

Problemet er bare, at vi er ikke på rette kurs i dag. I årtier har dansk politik handlet om at konkurrere om de voksende ældre vælgergrupper. Omkring 95 pct. af alle nye sundhedsressourcer er gået til behandling af 65+ årige og kun 3 pct. til tidlige og forebyggende indsatser. Seniorpension og efterløn er blevet suppleret med Arne-pension på trods af, at kun hver ottende på efterløn og hver femte på Arne-pension selv føler sig fysisk nedslidt. Dertil kommer boligmarkedet, hvor en generation af boligejere blev forgyldt af Anders Foghs skattestop i starten af nullet. Samtidig skæres der på børn og unges uddannelsesmuligheder og studiestøtte. Den grønne omstilling står stort set stille, naturen lider og pengene bruges på landbrugsstøtte og asfalt frem for klimasikring og miljøforbedringer.

Radikale Venstre foreslår, at Danmark slår ind på en helt anden kurs.

Radikales generationskontrakt om en lysere fremtid

Vores generationskontrakt lægger en ny kurs for Danmark. Den forpligter os på at bruge mere af vores nuværende velstand på at skabe muligheder for de unge og kommende generationer.

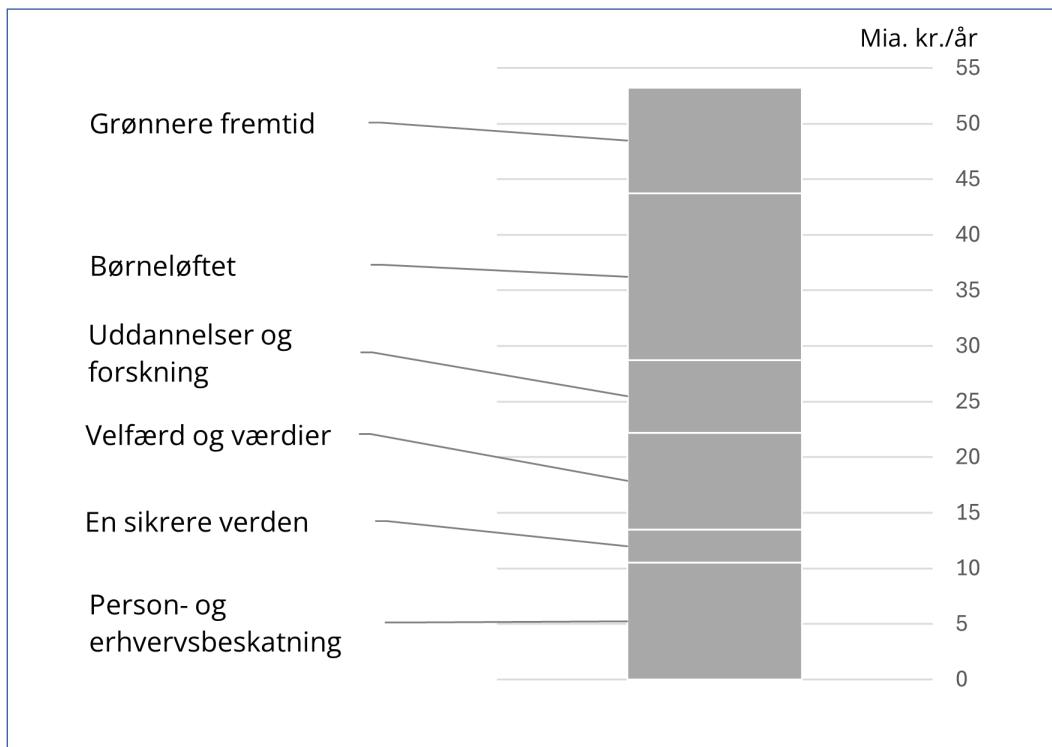
Med kontrakten siger vi til Danmarks børn: Det er jeres tur. I er det dyrebareste, vi har. I er vores fremtid. Derfor fortjener I en barndom med mindre skærm, mere leg og flere uddannede voksne omkring jer til at hjælpe og løfte jer hver og én. En barndom, hvor I kan møde vild natur, og hvor I ikke behøver frygte, at ukontrollerede klimaforandringer står truende for døren.

Til de unge ønsker vi at sige: I tilhører måske de dygtigste og mest ansvarlige generationer af unge, der nogensinde har eksisteret. Vi ved, I kan løfte jeres egen og vores fælles fremtid. At I kæmper for den grønne omstilling og et bedre samfund. Men vi er også pinligt bevidste om, at I ikke skal gøre det alene. Som samfund skal vi støtte jer, investere i jer og give jer nøglen til at indfri jeres drømme, uanset om I vil være snedkere, pædagoger eller programmører. Vi skal give jer plads til at blive dem, I gerne vil være. Det kræver flere åbne døre og sammenhængende uddannelses- og karriereveje, ressourcer og tid til faglig fordybelse, gode studieliv, mere ligestilling og mindre diskrimination i hele samfundet. I skal vide, at der er et parti, der har jeres ryg, og det er Radikale Venstre.

Til de voksne danskere siger vi: Vi tilhører måske de rigeste og mest lykkelige generationer i Danmarks historie. Vi har råd til at give et ligeså godt eller bedre samfund videre, så lad os prioritere det for vores børns og vores egen skyld. Lad os lave en ærlig økonomisk prioritering til fordel for de yngre generationer og samtidig bekæmpe alle former for diskrimination – også aldersdiskrimination – så alle, der kan bidrage, også får mulighed for det.

Dét er den generationskontrakt, som vi gerne vil underskrive. Og som vi håber, I vil være medunderskrivere på.

Oversigt: Radikale Venstres generationsinvesteringer

Anm.: Figuren angiver de forslåede investeringer og skattelettelser i 2030. Samtidig foreslås følgende **finansieringskilder**: Pensions- og arbejdsmarkedsreformer (14,8 mia.), højere grønne afgifter på klimaskadeligt forbrug og flyafgifter (11,2 mia.), øvrig finansiering (1,6 mia. kr.), samt råderumsfinansiering, der blandt andet er muliggjort af tidligere reformer mv. (25,6 mia.). En samlet økonomisk oversigt fremgår bagerst i 2030-planen.

Grønnere fremtid

Vores generation af danskere tilhører måske den rigeste og mest lykkelige generation af danskere nogensinde, men er samtidig ved at give et mindre grønt Danmark videre til vores børn og unge. Hvor skovene ikke længere fyldes af fuglefløjt og vilde planter. Hvor livet i havet stadig er i tilbagegang på grund af kvælstofudledning fra landbruget. Hvor globale temperaturstigninger risikerer at skubbe klimaet helt ud af balance, også på kort sigt. Den verden vil vi ikke give videre. Det må vi ikke.

Fuld grøn omstilling på 5 år

Inden for de næste fem år vil Radikale Venstre arbejde for, at vi får sat afgørende hak på den grønne to-do-liste, som skal sikre, at vi kommer helt i mål med den grønne omstilling af vores samfund. Og vi vil finde den nødvendige finansiering.

Endeligt farvel til de fossile brændsler

Vedvarende energi og energieffektivitet skal gøre Danmark helt fri af fossile brændsler i hele vores energisystem inden for få år. Det er afgørende for vores klima, men også for vores sikkerhed. Sammen med de andre lande i EU importerer vi hvert år for 450 mia. euro fossile brændsler til EU og sender årligt milliarder til lande, vi ikke ønsker at støtte økonomisk, herunder Rusland. Det kan ikke fortsætte.

Naturen og miljøet skal prioriteres

Vi vil investere i vores natur og miljø. Med den grønne trepart er der lavet en flot vision og skitse til en gennemgribende omstilling, men virkemidlerne er ikke fulgt med. Får vi ikke hurtigt også vedtaget en mere ambitiøs regulering af landbruget, fx med lavere kvælstofnormer og en højere og hurtigere CO₂e-afgift på landbruget, risikerer vi, at endnu en frivillig aftale med landbruget ikke leverer de nødvendige forandringer hurtigt nok. Der er behov for en større reform af dansk landbrug og ikke mindst landbrugsstøtten med henblik på at få mindre, men bedre, animalsk produktion med respekt for både klimaet, naturen og dyrene.

Mere klimavenligt forbrug

Det danske forbrug er blandt det højeste i verden og trækker et globalt klimaftryk efter sig. Derfor vil Radikale Venstre indføre et reduktionsmål for udledninger udenfor Danmarks grænser på 60 procent inden 2030. Det kræver, at vi ændrer vores forbrugsvaner i en mere klimavenlig retning. Derfor har Radikale Venstre i et udspil fra august 2023 foreslået, at der indføres afgifter på de mest klimabelastende varer og at skatten samtidigt skal lettes i bunden, så klimavenlig adfærd belønnes.

Kollektiv transport skal binde Danmark bedre sammen

Vi vælger i højere grad bilen til i stedet for tog, bus eller metro. Den kollektive transport er i krise. Priserne stiger, passagertallet er stagneret og markedsandelen faldet. Med enklere betaling og konkurrencedygtige billetpriser vil Radikale Venstre sikre, at flere vælger tog, bus og metro, hopper på cyklen og lader bilen stå. Et opgør med dyre billetter og kompliceret struktur er fundamentet for en samlet reform af den kollektive transport.

Bedre børneliv og velfærd

Der er for lidt tid til børnene. Tid til leg, natur, fællesskab og omsorg. For mange børn mistrives og for få af dem gribes i tide. Alt for mange af vores fælles institutioner – vuggestuer, børnehaver, folkeskoler, fritidshjem og klubber – mangler tid og ressourcer.

Børneløftet

Radikale Venstre vil inden for kort tid lancere et historisk "Børneløft".

Det skal give endnu bedre daginstitutioner, med flere og endnu bedre uddannede pædagoger. Hvor forældre kan aflevere deres børn med ro i maven, hvor alle børn spirer og gror, og hvor alle dage er fulde af nysgerrighed, kreativitet, natur og leg.

Det skal give en bedre og sjovere folkeskole, hvor underskud vendes til overskud. Skolerne skal være et godt sted at være for alle børn – både dem der allerede kan meget selv, og dem, der har brug for en ekstra hånd i ryggen. Der skal investeres betydeligt i lærerkræfter og på alle skoler skal der være grøn og sund skolemad, som er finansieret af det offentlige. Så alle børnene har energi til hele skoledagen, og så mere familietid kan bruges med hinanden i stedet for med madpakkerne.

Det skal give et mere legende, fællesskabsorienteret fritidsliv for børnene med fritidsinstitutioner, hvor de tigger om at få lov at blive bare ti minutter mere, fordi der er værksteder, natur, bålhytter og dyr, man kan klappe. Hvor der er gode klubtilbud i alle kommuner og ungdomsklubber med åbent om aftenen. Hvor der er friere børn og voksne, der ikke stopper legen, mens den er god – men som indtager de offentlige rum og lever i gladere fællesskaber.

Samlet vil vi prioritere historisk store investeringer i børns og familiers hverdag på 15 mia. kr. ekstra om året.

Mere velfærd, bedre psykiatri og mere forebyggelse

Vi skal samtidig fastholde og udbygge velfærden på alle områder for både børn, voksne og ældres liv. Derfor vil Radikale Venstre hæve de offentlige midler til velfærd med 15 mia. kr. i 2030 i takt med den demografiske udvikling, prioritere de krævede midler til tiårsplanen for psykiatrien og bremse regeringens generelle besparelser i kommunerne på 2 mia. kr. Vi vil derudover prioritere ekstra midler til sundhedsområdet med fokus på at forebygge frem for at behandle problemerne – bl.a. ved at hæve tobaksafgifterne. Endelig vil vi investere målrettet i indsatsen for at få flere af de 43.000 unge, som ikke er i job eller uddannelse, med i fællesskabet.

Bedre uddannelser for alle

For Radikale Venstre handler uddannelse om at frisætte den enkelte til at følge sine drømme og tage ansvar for fællesskabet.

Danmark er bygget på uddannelse. I godt 200 år siden skolepligtens indførelse har brede flertal i dansk politik arbejdet på at hæve uddannelsesniveauet fra generation til generation.

Den æra er nu forbi. For første gang i nyere danmarkshistorie arbejder et bredt politisk flertal på at sænke uddannelsesniveauet. De igangværende uddannelsesreformer, der lukker, udflytter, afkorter og afskærer unges adgang til uddannelse, er en katastrofe for kommende generationer, som vil gøre, at de bliver mindre uddannede end deres forældre. Udviklingen vil ikke bare gå i stå – den vil gå baglæns.

Bedre ungdomsuddannelser til flere og investering i alle uddannelser

Danmark har brug for, at endnu flere tager en uddannelse. Radikale Venstre vil sætte de samme adgangskrav til gymnasier og erhvervsuddannelser, fordi de er lige vigtige. Vi vil investere i nye campusmiljøer, hvor alle ungdomsuddannelser lægges under samme tag og med samme ungdomsfællesskab og kultur. Vi ønsker både bedre erhvervsuddannelser, HF og gymnasiale uddannelser, professionsuddannelser og akademiske uddannelser. Vi vil styrke studiemiljøer, trivsel og faglighed på alle ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Det kræver en investering, men den er overkommelig, skaber mere lykelige og frie liv og kommer tifold tilbage til fællesskabet. Af samme grund vil vi gøre efter- og videreuddannelse mere tilgængeligt, så voksne i hele livet og hele landet kan læse videre, når der er brug for det. Det skal også gavne den enkelte og samtidig skabe udvikling, vækst og viden i hele samfundet.

Stop lukninger og afkortninger af uddannelser og SU

Regeringens uddannelsesnedskæringer skal stoppes. Centrale dele af universitetsreformen fra 2023 tilbagerulles, herunder sektordimensionering og lukningen af 2-årige kandidatuddannelser. Reformens bevillinger til humaniora og samfundsvidenskab (takst 1), nye pladser til internationale studerende og den ændrede studiestart fastholdes. SU-aftalen fra 2023 skal rulles tilbage for at understøtte faglig fordybelse, motivation og gode studieliv.

Markant mere offentlig og privat forskning

De offentlige forskningsinvesteringer har gennem mange år været bundet til 1 pct. af BNP. Men der er brug for at investere mere, så vi kan udvikle vores samfund og klode bæredygtigt. Særligt bør fri forskning og klimaforskningen prioriteres højere. Radikale Venstre vil derfor øge de offentlige forsknings-

investeringer med 3 mia. kr. udover niveauet på 1 pct. af BNP i 2030 (heraf ca. 2 mia. kr. ved at øremærke mindst 5 pct af forsvarsmidlerne til forskning). På længe sigt skal det offentlige forskningsbudget løftes til 1,5 pct af BNP. Virksomhedernes skal desuden støttes og tilskyndes til at investere mere i forskning og udvikling, og derfor skal fradraget for udgifter til forskning og udvikling (F&U-fradraget) hæves permanent til 130 procent.

Frihed til at være den du er

Radikale Venstre står fast på, at alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder og skal behandles med respekt. Derfor kæmper Radikale Venstre for, at man skal kunne være den, man er i Danmark – fri for diskrimination og systematisk forskelsbehandling. For os er det afgørende, at alle behandles individuelt og ud fra deres handlinger. Ligestilling er både en grundlæggende rettighed og en af vor tids største muligheder. Uanset etnisk baggrund, køn, alder og seksualitet vil Radikale Venstre stå vagt om de liberale grundprincipper, retsstaten, den enkeltes mulighed for at uddanne sig og bidrage på arbejdsmarkedet.

Mere ligestilling

Vi vil tage et reelt opgør med kønsbaseret vold og kvindedrab, der stadig er alt for udbredt i Danmark. Vi vil styrke LGBT+-personers rettigheder, sundhed og trivsel, så alle kan være den, de er, og elske hvem de vil. Fra vuggestuer til ledelsesgange vil vi mindske køns betydning for, hvor langt man kan komme i livet, så de næste generationer får reelt lige muligheder for at vælge uddannelses- og karrierevej. I dag er køn alt for afgørende for, hvordan vi uddanner os, hvor vi arbejder og hvad vi tjener. Det er dyrt både for den enkelte og for samfundet, der går glip af værdifuld arbejdskraft og talent.

Mindre diskrimination – mere integration

Vi vil gøre op med diskriminationen af hele befolkningsgrupper, samtidig med at vi vil sætte mere målrettet ind over for de individer og grupper, der skaber problemer. Derfor vil vi investere i integrationsindsatsen med øget støtte til bl.a. civilsamfundsorganisationer, som arbejder med at bekæmpe parallelsamfund, negativ social kontrol, vold og intolerance.

Mindre kriminalitet gennem mere forebyggelse

Vi vil nytænke måden, vi straffer og forebygger kriminalitet ved at være "smart on crime" i stedet for "tough on crime". Derfor vil vi gennemføre kriminalitetsforebyggende indsatser i særligt udsatte områder, gentænke ungdomskriminalitetsnævnet og sætte nyt fokus på kommunernes kriminalitetsforebyggende indsats, de genoprettende indsatser, resocialisering og digitale indsatser.

Stærkere kulturindsatser

Kulturområdet har alt for længe været underprioriteret og underfinansieret. Hyppigt skiftende kulturministre har lavet lappeløsninger, halvbagte projekter og symbolpolitik, der ikke koster mere end en hjemmeside. Det er en mindre katastrofe, fordi kulturen både er med til at samle os som nation og forberede os på de forandringer, der kommer. Derfor vil vi investere betydeligt i dansk kulturliv og realisere, det vi kalder Kulturløftet. Herunder reformer og investeringer i scenekunstmrådet, musikområdet samt vedtagelse af en dansk litteratur- og billedkunstpolitik.

En mere sikker og retfærdig verden

Verden i dag er mere usikker, fragmenteret og kompleks, end vi har været vandt til. Ulykkeligvis kan fred, frihed og demokrati ikke længere tages for givet – selv ikke i Europa.

Derfor er der nu mere end nogensinde før brug for, at Danmark forpligter og engagerer sig i den verden, vi er en del af. Det er helt afgørende for Radikale Venstre, hvorfor vi vil prioritere markante investeringer i dansk og internationale sikkerhed, udvikling og klimatilpasning.

Mere sikkerhed og stærkere forsvar

Den sikkerhedspolitiske situation i verden og ikke mindst freden i Europa er historisk udfordret. Krigen i Ukraine medfører først og fremmest utallige menneskelige tragedier men udstiller samtidig også vores egen sårbarhed. I den situation vil Radikale Venstre arbejde tættere sammen med ligesindede lande i EU, NATO og FN, og Danmark skal være sit ansvar bevidst.

Radikale Venstre vil have et højprofessionelt og teknologisk veludviklet dansk forsvar, der kan agere i det nye trusselsbillede, herunder imødegå cybertrusler, bidrage til overvågning af kritisk infrastruktur, være til stede i vores nærområder og Arktis, og samarbejde med vores allierede i NATO og EU, og bidrage i fredsbevarende missioner i regi af EU og FN. Investeringer i det danske forsvar skal ske i synergi med det øvrige civilsamfund, løfte uddannelses- og kompetenceniveauet, bidrage til forskning og udnytte dual use. Radikale Venstre støtter 2 pct-målet for vores forsvarsinvesteringer, og ser det som fuldkommen afgørende, at vi fortsætter støtten til Ukraine.

Mere klima- og udviklingsbistand

Med den humanitære katastrofe i Gaza og uroen i Mellemøsten med dens globale konsekvenser, hungersnød, klimaforandringer og flygtningestrømme, står det lysende klart for Radikale Venstre, at vi er nødt til at gøre markant mere ude i verden, end vi gør i dag. Fra 2030 vil vi forpligte os på at give 3 mia. i ekstra klimabistand hvert år for at afhjælpe de tab og skader, som klimaforandringer forårsager.

På længere sigt er det vores mål at øge bistandsmidlerne fra 0,7 til 1 pct af BNI. Øget dansk udviklingsbistand skal understøtte opbygningen af samfundsinstitutioner og sociale velfærdsprogrammer i udviklingslande, der kan skabe grobund for varige forandringer og lokalt ejerskab, ligesom den skal ydes som klimabistand. Støtten bør samtidig i højere grad kanaliseres og koordineres i EU. Dette vil skabe grobund for et stærkere og mere ligeværdigt samarbejde med lande på særligt det afrikanske kontinent.

Generationsreformer

Radikale Venstre er et reformvenligt parti. Vi ønsker, at der løbende er en vurdering af, om samfundets ressourcer bliver anvendt på den mest fornuftige måde, eller om der er behov for justeringer. Vi synes fx, at det ikke er fornuftigt, at staten årligt bruger milliarder på at betale raske seniorer for at trække sig tidligt fra arbejdsmarkedet, samtidig med at der er centrale velfærdsområder, der halter og i øvrigt er en akut mangel på arbejdskraft i store dele af både den offentlige og private sektor.

Udfasning af efterløn og tidlig pension

Med indførelsen af Arne-pensionen er der nu hele tre ordninger for tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet: seniorpension, efterløn og tidlig pension. Mange seniorer, som ikke er nedslidte, benytter disse ordninger, selvom deres erfaring og kompetencer er efterspurgt på arbejdsmarkedet. Radikale Venstre ønsker en målretning, så det alene er seniorer, der er nedslidte og har lav arbejdsevne, som kan trække sig tidligt tilbage gennem den såkaldte seniorpension. Øvrige seniorer skal støttes til flere gode år på arbejdsmarkedet og der skal gøres en aktiv indsats for at bekæmpe aldersdiskrimination. Vi foreslår derfor, at Arne-pension og efterløn udfases frem mod 2030, så seniorpension står tilbage som den eneste mulige tidlige tilbagetrækningsordning. Seniorpensionen er i forvejen den eneste ordning, som er målrettet nedslidte seniorer. Ordningen giver mulighed for tilbagetrækning op til 6 år før folkepensionsalderen på vilkår, der er gunstigere end Arne-pensionen.

Seniorjobordning

Seniorjobordningen har vist sig at være en dyr og unødvendig ordning, som ikke reelt har bidraget til at holde seniorer på arbejdsmarkedet. Derfor foreslår vi, at seniorjobordningen afskaffes.

Person- og erhvervsbeskatning

Vi ønsker generelt lavere skat på arbejde, men højere afgifter på klimabelastende adfærd.

Der sker store ændringer i beskatningen både af husholdninger og virksomheder i perioden frem til 2030. Radikale Venstre har det seneste år været med i politiske aftaler både vedrørende personskattelettelser, som indføres fra 2025, og aftaler som sikrer bedre rammevilkår for iværksætteri og som fremmer forskning og udvikling.

Derfor er det primære fokus i Radikale Venstres 2030-plan på den grønne omstilling og består dels af indførelsen af forbrugsafgifter på de mest klimabelastende varer, en forhøjet flyafgift, samt en omlægning af bil- og elafgiften, som blandt andet skal sikre en hurtigere grøn omstilling af den danske bilpark.

Vi ønsker, at en indførelse af forbrugsafgifter på de mest klimabelastende varer skal kompenseres med tilsvarende lempelser af indkomstskatten i bunden. Vi foreslår desuden, at fradraget for forsknings- og udviklingsrelaterede udgifter hæves yderligere fra 120 pct. til 130 pct., samme niveau som i 2022.

International arbejdskraft

Stigningen i antallet af internationale medarbejdere har været en af hovedforklaringerne bag de opjusteringer af råderummet, som vi har set de seneste par år. Vi ønsker at give danske virksomheder endnu bedre muligheder for at kunne rekruttere talenter fra hele verden, samtidig med at vi sikrer fortsat ordnede forhold på arbejdsmarkedet. Vi foreslår derfor, at der indføres en ny erhvervsordning, som giver fri adgang til international rekruttering under forudsætning af, at arbejdet er dækket af overenskomst. Samtidig vil det have stor betydning at bekæmpe diskrimination i det danske samfund, så familier til udsendte føler sig godt hjemme i det danske samfund.

Oprydning i særordninger målrettet seniorer

Indkomst- og formueforholdene blandt seniorer har ændret sig markant de seneste år. Modningen af arbejdsmarkedspensionerne og høj prisvækst på bolig betyder, at mange seniorer kan trække sig tilbage med en stærk privatøkonomi. Det er rigtig godt. Samtidig har vi stadig en række særordninger, som er blevet indført i en tid, hvor situationen var en helt anden, og hvor seniorerne generelt var en mindre ressourcestærk gruppe.

Radikale Venstre foreslår at udfase eller målrette en række særordninger for seniorer, som ikke længere er tidssvarende og som endda bidrager til at underminere tilskyndelsen til egen pensionsopsparing. På baggrund af pensionskommissionens anbefalinger fra maj 2022 foreslår Radikale Venstre, at følgende fem følgende fem forslag indfases frem mod 2030:

- Skærpet indeksering af boligydelsen
- Udfasning af nedslag i ejendomsværdiskatten for folkepensionister
- Udfasning af varmetillægget
- Udfasning af mediechecken
- Styrket formuemålretning af ældrecheck

Yderligere potentialer for at øge beskæftigelsen

Radikale Venstre ser udover de ovenstående reformforslag en række potentialer for at øge beskæftigelsen yderligere. Eksempelvis hvis det lykkedes at få flere unge i job eller uddannelse med en forstærket ungeindsats, hvis flere får mulighed for at arbejde fuld tid eller hvis vi kan nedbringe sygefraværet gennem fx bedre arbejdsmiljø og mindre mistrivsel.

Regeringen har en målsætning om at øge beskæftigelsen med 12.000 personer i 2030 ved at realisere sådanne potentialer. Denne målsætning støtter vi i Radikale Venstre.

Finansiering

Tabel med samtlige forslag til finansiering.

Mia. kr. 2024-priser	2030
Frit råderum efter reservationer, demografisk træk og korrigeret for indgåede aftaler	23,6
Udisponeret råderum i Grøn Fond i 2030	2,0
I alt.	25,6
Pension- og arbejdsmarkedsreformer	
Reform af beskæftigelsesindsatsen	3,0
Udfasning af efterløn og tidlig pension	9,5
Afskaffelse af seniorjobordning	0,2
Lempeligere regler for international rekruttering	1,0
Målretning af særordninger til seniorer	1,1
I alt.	14,8
Grønne afgifter	
Forhøjet flyafgift	1,2
Forbrugsafgifter på klimabelastende varer	10,0
I alt.	11,2
Øvrig finansiering	
Annullering af forhøjelse af ældrecheck i aftale om grøn luftfart	0,6
Omprioritering af lærermilliarden	1,0
I alt.	1,6
Finansiering i alt	53,2

Prioriteter

Tabel med samtlige forslag til prioriteter.

Mia. kr. 2024-priser	2030
1. Grøn fremtid	
Klima, miljø og natur.....	4,3
Grøn infrastruktur.....	2,8
Omlægning af bilbeskatning og elafgift.....	0,9
Løft af Grøn Fond.....	1,5
I alt.....	9,5
2. Børn	
Børneløftet.....	15,0
3. Velfærd og værdier	
Sundhed.....	1,8
Styrket forebyggelse, herunder forhøjede cigaretafgifter.....	2,8
Psykatri.....	2,7
Tryghed, herunder kriminalitetsforebyggelse og styrket uddannelse i fængslerne.....	0,2
Investeringsramme for 43.000 unge uden job eller uddannelse.....	1,0
Kultur.....	0,1
Integration og ligestilling.....	0,1
I alt.....	8,7
4. Uddannelser og forskning	
Gymnasier, erhvervsuddannelser mv.	1,5
Universiteter, videregående uddannelser og VVEU (inkl. annullering af universitetsreform).....	2,1
Annullering af SU-aftale fra 2023.....	1,6
Andre uddannelsesprioriteter.....	0,3
Forskning, udover målsætning om 5 pct. forskning indenfor forsvarsbevillingerne.....	1,0
I alt.....	6,5
5. En sikker verden	
Global klimabistand.....	3,0
6. Person- og erhvervsbeskatning	
Skattelettelser i bunden, som kompenserer for forhøjede klimaafgifter. ...	10,0
Fradrag for udgifter til forskning og udvikling (F&U) hæves til 130 pct.	0,5
I alt.....	10,5
Samlede prioriteter	53,2

NOTE: På grund af afrunding, summerer de enkelte elementer ikke nødvendigvis til totalen.

Råderummet er opgjort til 57,8 mia. kr. i 2030. Følgende reservationer indgår her: forsvarsudgifter, samt aftaler om kommunernes og regionernes økonomi fra maj 2024. Råderummet er desuden korrigeret for følgende for nyligt indgåede aftaler: "Aftale om et stærkere erhvervsliv", "Aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram", "Aftale om kvalitetsløft af ældreplejen", samt "Aftale om iværksætterpakke". De stigende udgifter, som følge af den demografiske udvikling, er ligeledes trukket ud.

radikale **B**